

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת נדרים, דף כ"ב

בר ברתיה דרבי ינאי סבא אתא לקמיה דרבי ינאי סבא. אמר ליה: אילו הוה ידעת דפתחין פינקסך וממשמשין בעובדך, מי נדרת? אמר ליה: לא, ושרייה. אמר רבי אבא: מאי קראה? "ואחר נדרים לבקר".

א אילו הוה ידעת - אילו היית יודעת.
שרייה - התיר לו (את הנדר)

מאי קראה? - היכן זה כתוב (בתורה)?

הסבר: נכדו של רבי ינאי בא אל סבו כדי שיתיר לו נדר שנדר. אמר לו רבי ינאי: אילו ידעת שבעקבות הנדר יפתחו בשמיים את הפינקס שלך ויבדקו את מעשיך, האם היית נודר? השיב הנכד שלא, והתיר לו רבי ינאי את הנדר. אביו אמר שלומדים זאת מהפסוק "ואחר נדרים לבקר" - שאחרי שאדם נודר, מבקרים ובודקים את מעשיו.

על המפה

כפר עציון

כפר עציון הוא קיבוץ דתי הנמצא בגוש עציון. הוא הוקם לראשונה ב-1927 אך ננטש בשל מאורעות תרפ"ט. ב-1935 יושב המקום שנית, ונקרא **כפר עציון על שם שמואל צבי הולצמן, שמשמעות שם משפחתו היא "איש העץ"**. גם הפעם ננטש היישוב כעבור שנה בשל התנכלויות הערבים. הקיבוץ נוסד מחדש בשנת 1943 על ידי קבוצת אברהם של תנועת השומר הדתי, הראשון מבין ארבעה יישובים שנועדו להגן על ירושלים מדרום. במלחמת העצמאות תקפו הערבים את גוש עציון וניתקו אותו מירושלים. הנשים והילדים פונו מהאזור, והגברים נשארו ולחמו בגבורה עד לפילת כפר עציון, יום לפני הכרזת המדינה. 242 תושבים נהרגו בקרבות אלה. בשנת 1967 הוקם כפר עציון מחדש על ידי ילדיהם של התושבים המקוריים.

עץ האלון ההיסטורי (האלון הבודד)
במרכז גוש עציון, ליד אלון שבות.
(Wikipedia, רפאל יגור)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

סדר נשים | מסכת נדרים י"ט - כ"ה
פרשת חיי שרה | י"ט - כ"ה חשוון (19-13 לנובמבר)

דף י"ט: יוסי בן יועזר איש צרדה?

בתקופת בית המקדש השני הייתה **"כנסת הגדולה"** שהם קבוצת גדולי האומה שהנהיגה את העם, בהם עזרא הסופר ועוד מגדולי הדור. אחרי תקופה זו הנהיגו את העם **זוגות של תנאים**, שהאחד מהם היה **נשיא הסנהדרין** והשני היה **אב בית הדין**. ה"אב" הראשון היה **יוסי בן יועזר** - נשיא הסנהדרין, יוסי בן יוחנן. **יוסי בן יועזר היה כוהן ממשפחה מיוחדת ונזהר ביותר בדיני טומאה וטהרה**, עד שהיו מכנים אותו "חסיד שבכהונה". במדרש מסופר כי ליוסי בן יועזר היה אחין בשם יקום איש צרורות שבתקופת החשמונאים הוא התניין והרג יהודים רבים. גם על דודו הגדול הוא לא חס והולך אותו להריגה. המדרש מספר כי בעודם הולכים בדרך, יוסי בן יועזר עורר את אחינו לשוב בתשובה ואכן האחין שלו התחרט על מעשיו הרעים ושב בתשובה שלמה.

דף כ': לבחור בחברה טובה

יש להימנע מלנדר נדרים כי מי שמתרגל לנדר, בסופו של דבר גם יתרגל להישבע ואם יעבור על שבועתו ולא יקיימה - יעבור איסור חמור יותר, שהרי מי שאינו מקיים את שבועתו עובר על איסור חמור יותר ממי שאינו מקיים את נדרו.

עוד אמרו חכמים: אין ראוי לאדם להיות מצוי בביתו של עם הארץ, כי עמי הארץ אוכלים טבלים, פירות שאינם מעושרים, ואם יהיה רגיל להיות בביתו של עם הארץ, בסופו של דבר הוא עוד עלול להיכשל באיסור החמור של אכילת טבל.

מכך יש לנו ללמוד שצריך להיזהר מלהתחבר עם חברים שאינם מהוגנים, כי ההתחברות עמו עלולה להביא אותנו לידי מכשול.

דף כ"א: "נדרים זרוזין"

מעשה בסוחר שבא לחנות למוצרי חשמל כדי למכור מצלמות דיגיטליות. בעל החנות בדק את המצלמות ואמר לסוחר: "כמה אתה דורש עבור כל מצלמה?". השיב הסוחר: "שבוע מאות שקל". - "שבוע מאות שקלים? דע לך כי אני נודר, שאם אקנה ממך את המצלמות במחיר של יותר מארבע מאות שקלים - לא איהנה מהן!". באמצעות הנדר הזה רצה המוכר להראות לסוחר שהוא אינו מוכן לשלם מחיר כה יקר. בסופו של דבר הצליח הסוחר לשכנע את המוכר לקנות את המצלמות במחיר של חמש מאות שקלים למצלמה.

מיד התעוררה השאלה, האם המוכר רשאי ליהנות מן המצלמות? שהרי נדר שאם יקנה אותן ביותר מארבע מאות שקלים - לא יהנה מהן!

בדף זה בתלמוד לומדים ש"**נדרים זרוזין**" אינם חלים. כלומר, נדר שאדם נדר כדי לזרז דבר-מה, למשל, במקרה שלנע, הוא נדר כדי לזרז את העסקה - אין הנדר חל, כי מלכתחילה הוא לא התכוון לנדר באמת, אלא רק כדי לזרז את העסקה.

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

חבר של אבא של דני (בן ה-14), הביא לו במתנה כדורסל שיש עליו חתימות של שחקני קבוצת כדורסל מפורסמת. דני החליט שהוא ימכור את הכדורסל הזה במחיר גבוה, כי בטח יש כאלו שיהיו מוכנים לשלם עליו הרבה כסף. דני פרסם בין חבריו שהוא מוכן למכור את הכדורסל הזה ב-2,000 ש"ח. העניין הזה עורר ויכוח נוקב בין חבריו של דני.

חלק מהם טענו שזו חזירות ותאוות בצע מצד דני לבקש מחיר מופקע שכזה על כדורסל. נכון שזה כדור מיוחד עם חתימות של שחקנים, ונכון שאפשר לבקש עליו יותר מהמחיר הרגיל, אבל לא צריך להיסחף ולבקש מחיר מופקע כל כך, ולנצל את העובדה שיש כאלו שרוצים מאוד את הכדור הזה.

חלק מהם טענו שזכותו של דני לבקש כמה כסף שהוא רוצה. יש עניין של היצע וביקוש ואם יש משהו שמוכן לשלם סכום כזה על כדורסל, אז למה שדני לא ייהנה מזה?

ו...מה?
שבת?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו
ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il
תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

גוש עציון

גוש עציון הוא קבוצה של יישובים יהודים בין בית לחם לחברון, מדרום לירושלים. לאחר שני ניסיונות התיישבות כושלים, הקימה תנועת הקיבוץ הדתי באזור שלושה יישובים: כפר עציון, משואות יצחק ועין צורים, ותנועת השומר הצעיר הקימה את קיבוץ רבדים. כאשר פרצה מלחמת העצמאות, הטילו הערבים מצור על גוש עציון וניתקו את הגישה אליו.

המתיישבים לחמו בגבורה וניסו להחזיק מעמד, אולם יום לפני הכרזת הקמת המדינה נפל כפר עציון, וכל מגיניו נהרגו. שלושת הקיבוצים האחרים נכנעו, תושביהם נלקחו בשבי והיישובים נהרסו. גוש עציון הוקם מחדש אחרי מלחמת ששת הימים, כאשר חזר השטח לשליטת ישראל.

מבט לעבר כפר עציון בשנת 1945 מכיוון גבעת הסלעים

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.

קהילת הלומדים תלמוד ישראלי במסגרת 'הורים וילדים' בכפר עציון (יוחאי שכטר)

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

מערת המכפלה

מערת המכפלה היא מערת קבורה שנמצאת בחברון, ובה קבורים לפי המסורת ארבעה זוגות: אדם וחווה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב וזולה. אברהם אבינו קנה את המערה מעפרון החתי לאחוזת קבר. המבנה שעומד כיום מעל המערה הוא מתקופת בית שני, ויהודים רבים וגם מוסלמים מגיעים להתפלל שם.

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מהו האירוע שבציור ומתי הוא התרחש?
- 2 איך קראו למחלקה הזו ומי פיקד עליה?
- 3 לאן היו מיועדות פניהם של הלוחמים?

ילדא מוז גאטאגל: ז'י
סיס גא גא וואלגט לטט גאטאגט ז'י
גאטאגט גאטאגט ז'י גאטאגט גא

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אני?

1. נולדתי בגרמניה ב-1923 ועליתי ארצה ב-1933.
2. הייתי לוחם ומפקד באצ"ל ובפלמ"ח, והייתי מפקד גוש עציון מטעם הפלמ"ח.
3. הובלתי שיירה של 35 לוחמים בניסיון להגיש עזרה לגוש עציון הנצור, אך לא זכינו להגיע לשם.
4. ד. על שמי נקרא "מבצע דני" לכיבוש לוד ורמלה.

טא גא

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תר"ץ

5323
ה'רמ"ג

5260
ה'ת"ש

5258
ג'רדש ספרד

4900
ה'רמ"ב

4800
רש"י

4650
רבי סעדיה גאון

4260
ימי הביניים
תקופת הראשונים

2019
שנת סיום הש"ס
ללומדי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינה

1969
הרב
אריה לזין

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שואה

1897
הרצל

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

1492
ג'רדש ספרד

ה'רמ"ב

רש"י

רבי סעדיה
גאון

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

סדר נשים | מסכת נדרים, דף כ"ב - כ"ה

דף כ"ב: "תתנהג תמיד לדבר כל דבריו בנחת"

כה גרועה היא מידת הכעס, עד שהתלמוד אומר שמי שכוועס "כל מיני גיהנום שולטים בו". הרמב"ם כותב: "הכעס מידה רעה היא עד למאוד וראוי לאדם שיתרחק ממנה עד הנקצה האחר, וילמד עצמו שלא יכעס ואפילו על דבר שראוי לכעוס עליו".

גם באגרת המפורסמת שכתב רבי משה בן נחמן - רמב"ן, לבנו, הוא מלמד אותו הנהגות דרך ארץ, כיצד ראוי ליהודי לנהוג, ובראש ובראשונה הוא מזהיר את בנו שלא יכעס. וכך כתב הרמב"ן לבנו: "תתנהג תמיד לדבר כל דבריו בנחת, לכל אדם, ובזה - תינצל מן הכעס, שהיא מידה רעה להחטיא בני אדם". כלומר, כדאי לך להרגיל את עצמך לדבר תמיד בנחת עם כל אדם, יהיה מי שיהיה, וכך לעולם לא תכעס, כי כבר התרגלת לדבר בנחת, ולא תבוא לידי חטאים.

דף כ"ג: "כל נדרי"

יום הכיפורים הוא יום קדוש ביותר. אנשי "כנסת הגדולה" תיקנו לפתוח את היום הקדוש באמירת "כל נדרי". ב"כל נדרי" אנו מודיעים שכל הנדרים שנדרנו ושנידור - בטלים. פעם היו אומרים ב"כל נדרי" שמבטלים את הנדרים שנדרו במשך השנה החולפת. אך רבנו תם אמר שצריך לתקן את נוסח "כל נדרי" ולומר שמבטלים את הנדרים שנידור במהלך השנה הבאה. מאז ברוב הקהילות ישראל אומרים בנוסח "כל נדרי" את שני הדברים. מבטלים נדרים שנדרנו עד יום הכיפורים וגם מודיעים שכל הנדרים שנידור בשנה הבאה - "בטלים ומבטלים".

דף כ"ד: "נדרי הבאי" - נדרים של הגזמה

ישנו סוג מסוים של נדר שאינו חל. מעשה בראובן שבבער חג הסוכות הלך לשוק ארבעת המינים. לפני שיצא מהבית אמר לו אחיו: "ראובן, אתה יוצא מוקדם מדי, בודאי יהיה ריק". ראובן יצא אל השוק ומצא עמוס בעוברים ושבים, הכל חיפשו אחר ארבעת המינים, ערכו קניות לחג, והצפיפות הייתה גדולה. כשהחזר ראובן לביתו אמר לאחיו: "איזו צפיפות הייתה בשוק, מיליון אנשים היו שם". צחק אחיו ואמר: "מה פתאום!". אמר לו ראובן: "שמע נא אחי, אם לא היו שם מיליון אנשים - אני נודר שלא אשתה יותר קולה!". "מה עשית?!" נזעק אחיו, "הן נדרת נדר. אתה הרי יודע היטב שלא יתכן שבשוק הזה נכנסים מיליון אנשים, מה עשית?!" ראובן נבהל, האם באמת נדרו חל? התלמוד אומר שלא, זאת מפני שנדרים מסוג זה מכונים "נדרי הבאי" - נדרים של הגזמה, כי גם ראובן ודאי ידע שאין מיליון אנשים וכל מה שהוא התכוון לומר זה שהיה בשוק "המון, המון", אנשים, אך ודאי לא התכוון באמת למיליון.

דף כ"ה: מצות ציצית

בפרשת ציצית כתוב: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'". הציצית מזכירה לנו שפעלינו לוקים את כל מצוותיו.

יש ראשונים שמוסיפים כי במלה "ציצית" רמזו שהיא כנגד תרי"ג המצוות. שימו לב: ציצית בגימטריה 600. הנה, הבה נספור: צ - 90 - י - 10 - ז - 90 - י - 10 - ת - 400. יחד = 600. כמה קושרים קושרים בחוטי הציצית? 5. יש לנו כבר 605. כמה חוטים יש בכל ציצית? 8.

יחד = 613 כמנין תרי"ג מצוות.

דבר תורה

הראשון שנקרא בתורה "זקן" הוא אברהם אבינו - "ואברהם זקן בא בימים", וזאת למרות שקדמו לו בני אדם רבים שהאריכו ימים הרבה יותר ממנו. מדוע דווקא אברהם אבינו "זכה" לכינוי זה, שכה רבים מנסים לברוח ממנו?

במדרש רבה מתואר שאברהם פנה לקב"ה ואמר לו שיש בעיה בכך שלא מספיק מכבדים את האנשים המבוגרים, את ההורים: "אדם ובנו נכנסין למקום ואין אדם יודע למי מכבד".

הקב"ה הבין לדבריו של אברהם והשיב לו: "דבר טוב תבעת וממך הוא מתחיל, מתחילת הספר ועד כאן אין כתיב זקנה וכיון שעמד אברהם נתן לו זקנה". בסימני הזקנה, המתבטאים במראה החיצוני של האדם, מסתתרת קריאה לכולנו לשים לב ולהוסיף כבוד אל מול האנשים המבוגרים יותר הנמצאים סביב.

חידה!

הזכרנו את אגרת הרמב"ן לבנו. שנו את סדר האותיות של המילים כדי לגלות את הפסוק שבו פותח הרמב"ן את האגרת:

עמש ינב רמוס כאבי, ולא שוטת תתור כמא.

(אלא מוטו מוטו אל,
'לכא מוטו ינב מוטו' יחזומו)

שאלות השבוע ???

- מה העצה של הרמב"ן לא לכעוס?
- מה המשמעות של תפילת "כל נדרי" בערב יום כיפור?
- כיצד רומזת הציצית לתרי"ג מצוות?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

